

**החלטת ועדת האתיקה
בעניין קובלנות בעניין התבטאויות של חברי כנסת נגד אישים וארגונים**

מיום י"ח בטבת תשע"ג - 31 בדצמבר 2012

1. ועדת האתיקה קיבלה לאחרונה קובלנות נגד שלושה חברי כנסת בקשר להתבטאויות חריפות ופוגעניות הנוגעות לאישים ולארגונים שמחוץ לכנסת. בתגובתם לוועדה, לא חזרו בהם חברי הכנסת מדבריהם, אך הכירו בד"כ בכך שהיו אי דיוקים בדברים.

אלה הם חברי הכנסת הנקבלים וההתבטאויות שיוחסו להם:

חה"כ אופיר אקוניס - לפי הקובלנות, כתב בדף הפייסבוק שלו ביחס לארגון "רופאים לזכויות אדם" כי "יש לו [לארגון] מה לומר לממשלת ישראל בעניין איראן, על הטבח בסוריה הם לא אמרו מילה". לאחר שהופנתה תשומת לבו לכך שהארגון גינה את הקורה בסוריה, מחק את התגובה וחסם את המגיבים. חה"כ אקוניס העביר לוועדת האתיקה תגובה שפרסם בדף הפייסבוק שלו, ובה ציין כי "נכון שרופאים לזכויות אדם גינו (באתר שלהם) את הטבח בסוריה ובאותה הודעה ממש מתחו ביקורת על ההערכות הישראלית ברמת הגולן", והוסיף כי לא יאפשר לפרסם בדף הפייסבוק קללות ונאצות כפי שנכתבו ע"י קבוצות של השמאל הקיצוני.

חה"כ מירי רגב - בתכנית הטלוויזיה "פגוש את העיתונות" הזכירה את שמה של גב' אורנה עמוס כ"מדליקת משואה בארגון של סייעני אויב". חה"כ רגב מסרה בתגובה לקובלנה שהגישה גב' עמוס, שגב' עמוס היא "מנשות המחאה החברתית, נטלה חלק בהדלקת המשואות "האלטרנטיבית" כדבריה של תנועת "יש גבול", וכי מחובתה להפנות את תשומת לב הציבור לכך.

חה"כ פאינה קירשנבאום - לפי הקובלנה שהגישה מנכ"לית הקרן החדשה לישראל, גב' רחל ליאל, אמרה חה"כ בראיון ל"ידיעות אחרונות" את הדברים הבאים: "הקרן החדשה לישראל היא הצרה הגדולה ביותר של ישראל. הכסף מגיע משייחים, אמירויות וקרן פורד ומנווט לשינוי סדר היום הפוליטי. דורשים ממקבלי הכסף לפעול נגד המדינה. גם בארה"ב חוקרים סוכנים זרים." חה"כ קירשנבאום מסרה כי הדברים הוצאו מהקשרם, וכי הגם שאין חולק שלא הוכח שהקרן החדשה לישראל מקבלת כספים מארגונים ערביים, פורסם כי ארגונים שנתמכים ע"י הקרן מקבלים כספים מארגונים ערביים.

2. לאור עמדתה העקבית שאין לצמצם את חופש הביטוי של חברי הכנסת, גם כאשר מדובר בהתבטאויות חריפות, החליטה ועדת האתיקה לדחות את הקובלנות. עם זאת, מבקשת

הוועדה להפנות את תשומת לבם של חברי הכנסת לדברים הבאים :

כפי שכתבה הוועדה בעבר, חופש הביטוי הוא אחד מכלי העבודה העיקריים של חברי הכנסת, ומסיבה זו נוהגת ועדת האתיקה שלא להפעיל את סמכויותיה כלפי חברי הכנסת בקשר להתבטאויותיהם. מאותה סיבה פורשה החסינות המהותית, המונעת ניהול הליך משפטי פלילי או אזרחי נגד חברי הכנסת, ככזו החלה באופן רחב מאד על התבטאויות, בכנסת או מחוצה לה. ואולם, יש לזכור כי החסינות, כמו גם ההגנה שמעניקה ועדת האתיקה, נועדו לאפשר לחברי הכנסת לבטא בפומבי וללא חשש את עמדותיהם ואת עמדת ציבור בוחריהם, לרבות כאשר תוך כדי ראיון או נאום יש גלישה לעבר אמירות קשות.

הגנה זו לא נועדה להפוך את זירת השיח הציבורי לזירת הכפשות נטולת כללים, שבה ניתן להשמיץ ולפגוע באנשים ובגופים שונים ללא הבחנה. הדברים נכונים במיוחד כאשר מדובר באמירות קיצוניות ובלתי מבוססות הנוגעות לאנשים או לארגונים שאינם שותפים לאותו שיח ואין להם אפשרות להגיב לדברים. על כן שבה הוועדה ומזכירה לחברי הכנסת את הכלל "חכמים היזהרו בדבריכם".